

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ

TARİH

(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Altınordu Devleti Tarihi	TAR227	3	3 + 0	5,0	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - Lisans (yüz yüze.)				
Amaç	Bu dersin amacı, Altınorda Devleti'nin kuruluşundan yıkılışına kadar olan tarihsel sürecini siyasi, toplumsal, ekonomik ve kültürel açılardan kapsamlı biçimde incelemektir. Öğrencilerin, Moğol İmparatorluğu'nun mirası olarak ortaya çıkan Altınorda Devleti'nin Avrasya'daki rolü, idarî yapısı, İslamlaşma süreci, Rusya ve çevre devletlerle ilişkileri, parçalanma süreci ve mirası konularında bilgi ve analiz yeteneği kazanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca, Altınorda'nın bölge halkları ve sonraki Türk-Müslüman hanlıkları üzerindeki etkisi de değerlendirilir.				
Ders İçeriği	Altınorda Devleti Tarihi dersi, Avrasya bozkırlarında kurulan en önemli Türk-Moğol devletlerinden biri olan Altınorda'nın kuruluşundan yıkılışına kadar geçen dönemi kapsamlı biçimde ele alır. Dersin başında, Cengiz Han'ın Batı seferleri ve Moğol İmparatorluğu'nun parçalanma sürecinde Batu Han önderliğinde kurulan Altınorda Devleti'nin siyasi ve coğrafi temelleri incelenir. Devletin idari yapısı, hanedan düzeni, merkezi ve taşra yönetimi, vergi sistemi, askeri teşkilatı ve toplumsal yapısı detaylandırılır. Moğol ve Türk unsurlarının kaynaşması, devletin çok uluslu ve çok dinli karakteri, farklı etnik grupların bir arada yaşama biçimleri üzerinde durulur. Altınorda Devleti'nin kısa sürede Avrasya'nın en geniş ve güçlü siyasi organizasyonlarından biri haline gelmesi, Doğu Avrupa, Kafkasya ve Orta Asya'da kurduğu hâkimiyet, bölgesel dengeleri nasıl değiştirdiği örneklerle açıklanır. Dersin önemli bir bölümünde, Altınorda'da İslamiyet'in kabulü ve İslamlaşma süreci ele alınır. Özellikle Özbek Han döneminde İslam'ın devlet dini haline gelmesi, bu dönüşümün siyasi, toplumsal ve kültürel sonuçları, Türk ve Moğol kimliklerinin İslami kimlikle bütünleşmesi tartışılır. Altınorda'nın Rus knezikleriyle ilişkileri, vergi ve haraç sistemi, Rusya'nın siyasi gelişimine etkisi ve Moskova'nın yükselişiyle birlikte değişen iktidar dengeleri analiz edilir. Devletin ticaret yolları üzerindeki stratejik konumu, İpek Yolu ve Karadeniz limanlarıyla bağlantıları sayesinde ekonomik refahı ve uluslararası ticaretteki rolü vurgulanır. Altınorda Devleti'nin para sistemi, şehirleşme politikaları, sanat, mimari ve yazılı kültür alanındaki gelişmeler de ders kapsamında ele alınır. 14. yüzyılda yaşanan iç karışıklıklar, taht mücadeleleri, Timur'un Altınorda'ya yönelik seferleri ve bu süreçte devletin zayıflaması detaylı biçimde incelenir. Devletin parçalanmasıyla ortaya çıkan Kazan, Astrahan, Kırım ve Sibir Hanlıkları gibi ardıl devletlerin siyasi ve kültürel mirası değerlendirilir. Altınorda'nın, Doğu Avrupa'daki Türk-Müslüman varlığı, Rusya'nın devletleşme süreci ve sonraki Türk hanlıkları üzerindeki etkisi, günümüze kadar uzanan kültürel ve tarihsel mirası da dersin önemli başlıkları arasındadır. Son olarak, Altınorda Devleti'nin tarih yazımındaki yeri, çağdaş tarihçiliğe katkıları ve modern Avrasya kimliğindeki rolü üzerinde durulur. Bu ders, öğrencilerin Altınorda Devleti'nin çok yönlü tarihini karşılaştırmalı ve analitik bir bakış açısıyla kavramalarını hedefler.				
Ders Kaynakları	A. Yu. Yakubovskiy, Altınordu ve Çöküşü, çev. Hasan Eren, TTK, 1976(2. baskı). , Mustafa Kafalı Makaleler, "Altınorda", C. II, Berikan Yayınları, ss. 81-85.				

Hafta	Konu
1	XI. –XIII yüzyıllarda Moğolların gelişinden önce Deşt-i Kıpçak
2	XIII. yüzyılda başında Moğollar ve Moğol istilası
3	Altınordu'nun kuruluşu ve Cuci Ulusu
4	Altınordu'nun siyasi tarihi I
5	Altınordu'nun siyasi tarihi II
6	XIII.-XIV yüzyıllarda Altınordu'nun sosyal ve ekonomik hayatı
7	Altınordu'nun siyasi teşkilatı
8	Altınordu'da şehir hayatı
9	Altınordu'nun kültürel hayatı
10	XIV. yüzyılın üçüncü çeyreğinde Altınordu'da karışıklık
11	XIV. yüzyılın dördüncü çeyreğinde Akordu'nun yükselişi ve Toktamışın Altınordu'yu güçlendirme teşebbüsü
12	1380-1390 yılların arasında Toktamış - Timur Savaşı
13	Altınordu'nun dağılışı
14	Altınordu hakkında yapılan çalışmalar

Program Çıktıları

1	Tarihi olayları anlamak için kronolojinin ve salt anlatının yeterli olmayacağını, farklı bilim dallarının sağlayacağı imkânlardan yararlanmak gerektiğinin farkına varmıştır.
2	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
3	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
4	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
5	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
6	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
7	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
8	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur. Bu sayede bilimsel heyecanını sürekli canlı tutar ve akademik körelmeye maruz kalmaz.
9	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
10	Ülkenin kültürel, medeni ve millî varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
11	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
12	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
13	Tarih alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahiptir; bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Öğrenci, Altınordu döneminin ana kaynaklarını tanıır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenci, Altınordu döneminin kültür-sanat ortamını analiz eder.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenci, İslam sanatı tarihinde Altınordu çağının önemini irdeler.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenci, Moğolların siyasi tarihi mirasını değerlendirir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenci, Altınordu sanatı ve mimarisindeki İlhanlı bileşenlerini çözümler.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgi/tir/398073>